

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul Legii pentru modificarea și completarea
Legii nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 contenciosului administrativ

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări

Proiectul Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 contenciosului administrativ, elaborat de Ministerul Justiției în vederea executării indicației Guvernului 1513-244 din 17 mai 2014.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Necesitatea pentru elaborarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 contenciosului administrativ a servit sesizarea Curții Constituționale pentru controlul constituționalității sintagmei „la securitatea națională a Republicii Moldova” de la art. 4 lit. e) din Legea contenciosului administrativ de către avocatul parlamentar Aurelia Grigoriu invocând încălcarea prevederilor art. 4, 20, 53, 54 din Constituție precum și a Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În Hotărârea Curții Constituționale nr. 5 din 11 februarie 2014, Curtea a precizat că “funcționarea oricărei societăți democratice presupune în permanență ca premisă esențială în realizarea statului de drept necesitatea creării unui sistem instituționalizat de control capabil să „cenzureze” activitatea autorităților publice la orice nivel, astfel încât puterea deținută să nu devină o prerogativă la discreția celor ce o exercită.” Astfel, contenciosul administrativ are drept scop contracararea abuzurilor și exceselor de putere din partea autorităților publice, apărarea drepturilor persoanelor în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, precum și asigurarea ordinii de drept. Totodată, în Hotărârea nr. 16 din 28 mai 1998 Curtea a subliniat: “Pentru asigurarea protecției efective a drepturilor omului nu este suficient a consacra drepturile materiale și a preciza pe cale constituțională condițiile minime pentru realizarea unei justiții echitabile, condiții întregite cu legi organice cu privire la organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești. Este necesar, de asemenea, a stabili unele garanții procedurale de natură să consolideze mecanismele de protecție a acestor drepturi”.

Curtea reține că emiterea actelor administrative referitoare la securitatea națională a Republicii Moldova este determinată de *situații excepționale*, care ar putea pune în pericol securitatea statului și ordinea publică, la fel în *situații excepționale* se circumscriu și actele administrative referitoare la exercitarea regimului stării excepționale, la măsurile de urgență luate de autoritățile publice în vederea combaterii calamităților naturale, incendiilor, epidemiilor, epizootiilor și altor fenomene de aceeași natură.

În aceeași ordine de idei, Curtea menționează că actele emise în situații excepționale trebuie să corespundă unor cerințe minime de legalitate (principiului legalității), care să servească ocrotirii interesului public și reține că legalitatea acestor acte va fi apreciată de instanța de judecată prin prisma scopului lor, care trebuie să fie ocrotirea interesului public, sancționând excesul de putere al autorităților publice.

Prin urmare, luînd în considerație Hotărârea Curții Constituționale menționată supra precum și indicația Guvernului nr. 1513-244 din 17 mai 2014, Ministerul Justiției propune modificarea art. 21 și completarea cu art. 24¹, precum și de exclus lit. e) al articolului 4.

În conformitate cu litera e) al articolului 4 fiind exceptate de la controlul judiciar actele administrative referitoare la situațiile excepționale în conformitate cu hotărârea Curții Constituționale afectează în mod esențial principiul accesului liber la justiție. Aceste restricții

nu sunt în concordanță cu Constituția Republicii Moldova. Astfel, Ministerul Justiției propune excluderea literei e) al art. 4 din Legea contenciosului administrativ, oferind astfel, oportunitatea acestor acte administrative de a fi supuse controlului judiciar. În acest sens, se propune stabilirea unor norme procedurale speciale pentru controlul judiciar al legalității actelor administrative menționate supra.

În acest context, Legea a fost completată cu articol nou, 24¹, ce va permite instanței să exercite controlul judiciar asupra actului administrativ emis referitor la situațiile excepționale, având în vedere următoarele împrejurări:

- a) existența situației excepționale la data la care a fost emis actul;
- b) competența autorității de a emite actul;
- c) existența interesului public care justifică emiterea actului administrativ;
- d) imposibilitatea efectivă a administrației publice de a emite actul în condiții obișnuite.

Iar la articolul 21 se propune substituirea cuvintelor “nu poate fi suspendată” cu cuvintele “nu pot fi suspendate actele administrative prevăzute la art. 24¹, precum și”, pentru a încadra actele administrative specificate la art. 24¹ în lista actelor ce nu pot fi suspendate pînă la soluționarea definitivă a cauzei.

Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de față nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

Impactul proiectului

Impactul prezentului proiect de lege va avea ca efect aducerea în concordanță a Legii nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 contenciosului administrativ cu Hotărîrea Curții Constituționale nr. 5 din 11 februarie 2014.

Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare, actele normative care trebuie elaborate sau modificate

În urma adoptării proiectului Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 contenciosului administrativ nu va fi necesar modificarea sau completarea cadrului conex.

Descrierea constatărilor expertizei anticorupție

În rezultatul efectuării expertizei anticorupție, în proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele internaționale anticorupție, din textul proiectului nu rezultă promovarea unor interese/beneficii de grup sau individuale în detrimentul interesului public, nu au fost identificate cerințe excesive care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați. De asemenea, nu au fost identificate norme de trimitere, blanchetă sau în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

Obiecțiile și propunerile ce țin de formulările utilizate în proiect, precum și opinia autorului proiectului sînt reflectate în sinteza obiecțiilor și propunerilor Centrului Național Anticorupție.

Denumirea autorităților care au avizat proiectul de act normativ. Rezultatele avizării

Prin scrisoarea nr. 03/6079 din 16 iunie 2014 proiectul Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 contenciosului administrativ a fost remis spre avizare autorităților publice interesate.

Pe parcursul avizării au fost primite propuneri de la: Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Consiliul Superior al Magistraturii, Centrul pentru Drepturile Omului, Serviciul de Informații și Securitate, Curtea Supremă de Justiție, Aparatul Președintelui, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale.

Nu au prezentat avizele: Consiliul Superior al Magistraturii.

Obiecțiile și propunerile, precum și opinia autorului proiectului au fost incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 contenciosului administrativ a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare (16 iunie 2014)*, precum și directoriul *Proiecte de decizii remise spre examinare Guvernului*.

Viceministru

Nicolae EȘANU